

Justyna Zabawa

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

RENTOWNOŚĆ AKTYWÓW I KAPITAŁU WŁASNEGO BANKÓW SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNYCH

Wprowadzenie

Na współczesnym, konkurencyjnym rynku usług finansowych można zaobserwować coraz więcej inicjatyw ze strony banków w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR – *Corporate Social Responsibility*). Sytuacja ta jest zauważalna zarówno w polskim, jak i zagranicznym sektorze bankowym. Można zatem wnioskować, iż społeczna odpowiedzialność będzie stanowić jeden z głównych czynników umożliwiających uzyskanie w perspektywie długookresowej przez te organizacje trwałej przewagi konkurencyjnej na współczesnym rynku usług finansowych. Kierownictwa instytucji kredytowych powinny być świadome, iż aby ową przewagę nie tylko osiągnąć, ale i utrzymać, należy przyjąć aktywną postawę w każdym z obszarów społecznej odpowiedzialności wobec otoczenia społeczno-gospodarczego, w którym funkcjonuje dany bank.

Analizując literaturę przedmiotu zauważalny jest brak opracowań dotyczących problematyki rentowności banków społecznie odpowiedzialnych. Stąd też w niniejszym artykule przeanalizowano kształtowanie się podstawowych wskaźników rentowności, jakimi są rentowność aktywów oraz rentowność kapitału własnego, w polskim sektorze bankowym w latach 2011-2012. Do analizy wykorzystano dane finansowe pochodzące z rocznych sprawozdań finansowych tych instytucji oraz raportów Narodowego Banku Polskiego. W artykule odniesiono się również do wyników badań przeprowadzonych przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu oraz w ramach projektu Respect Index umożliwiającego wyłonienie spółek społecznie odpowiedzialnych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

1. Społeczna odpowiedzialność biznesu w funkcjonowaniu współczesnych banków

Społeczna odpowiedzialność biznesu, w kontekście ostatnich wydarzeń społeczno-gospodarczych stała się niezwykle popularnym zagadnieniem poruszonym nie tylko w naukowych pozycjach literatury, lecz również środkach masowego przekazu oraz debatach różnych środowisk. Na bankach, tak jak na innych podmiotach gospodarczych, ciąży odpowiedzialność wobec właścicieli i innych grup interesariuszy za skutki podejmowania lub też zaniechania określonych działań¹. Obecnie podejmowanie inicjatyw w obszarach społecznej odpowiedzialności przez organizacje to już nie moda, ale konieczność warunkująca ich przyszłość i konkurencyjność. Taką świadomość posiadają również współczesne banki prowadzące działalność na polskim rynku usług finansowych, przy czym tendencja ta zauważalna jest również na bankach spółdzielczych zarówno w Polsce, jak i pozostałych krajach europejskich².

W literaturze można spotkać wiele wyjaśnień terminu, jakim jest społeczna odpowiedzialność biznesu. Według *World Business Council* CSR oznacza zaangażowanie przedsiębiorstwa we wkład w zrównoważony rozwój, pracę z pracownikami i ich rodzinami, lokalną społecznością i całym społeczeństwem celem poprawy jakości ich życia³. Zgodnie z definicją sformułowaną przez J.F. Stonera oraz jego współpracowników, CSR oznacza działania podejmowane przez organizacje, które mają na celu wywarcie wpływu na społeczeństwo, w którym ta organizacja istnieje, np. poprzez udział w dobrowolnych organizacjach charytatywnych⁴. Według Komisji Europejskiej termin biznes społecznie odpowiedzialny określa koncepcję, zgodnie z którą przedsiębiorstwa dobrowolnie wprowadzają strategię uwzględniającą interesy społeczne oraz ochronę środowiska, a także relację z interesariuszami⁵. Za Forum Odpowiedzialnego Biznesu można stwierdzić, iż społeczna odpowiedzialność biznesu to odpowiedzialność przedsiębiorstw za ich wpływ na społeczeństwo, którą stanowi:

- umiejętność organizacji do funkcjonowania w taki sposób, aby zwiększyć jej pozytywny wkład w społeczeństwo przy jednoczesnym minimalizowaniu skutków jej działalności,

¹ M. Bywalec: *Podstawy funkcjonowania instytucji kredytowych*. W: *Zarządzanie instytucjami kredytowymi*. Red. A. Gospodarowicz, A. Nosowski. C.H. Beck, Warszawa 2012, s. 21.

² S. Giagnocavo, S. Gerez, J. Sforzi: *Cooperative Banks Strategies for Social-economic Problem Solving: Supporting Social Enterprise and Local Development*. „Annals of Public and Cooperative Economics” 2012, s. 281-315.

³ D. Korenik: *Odpowiedzialność banku komercyjnego. Próba syntezy*. Difin, Warszawa 2009, s. 200.

⁴ A. Rudnicka: *CSR – doskonalenie relacji społecznych w firmie*. Wolters Kluwer, Warszawa 2012, s. 40.

⁵ A. Jurkowska: *Instytucje kredytowe jako organizacje społecznie odpowiedzialne*. W: *Zarządzanie instytucjami...*, op. cit., s. 460-461.

- strategia zarządzania pozwalająca minimalizować ryzyko oraz maksymalizować szanse na prowadzenie przedsiębiorstwa w perspektywie długookresowej,
- sposób traktowania przez przedsiębiorstwo uczestników procesu rynkowego, czyli interesariuszy: klientów, partnerów biznesowych, pracowników oraz społeczność lokalną⁶.

Przedstawione wyżej wybrane definicje społecznej odpowiedzialności biznesu odnoszą się również do współczesnych banków. Można zaobserwować, iż definicje te zasadniczo ujmowane są w dwóch obszarach: jako ochrona dobrobytu społecznego lub jako pomnażanie dobrobytu społecznego⁷. Obszary te można również odnieść do funkcjonowania instytucji kredytowych. Ochrona dobrobytu społecznego oznacza unikanie działań szkodliwych społecznie oraz zapobieganie i likwidowanie zjawisk negatywnych, które stanowią konsekwencje wcześniejszych działań. Z kolei pomnażanie dobrobytu społecznego oznacza angażowanie się organizacji w przedsięwzięcia pozytywne. Istnieją inne, zdefiniowane w literaturze, koncepcje i modele społecznej odpowiedzialności biznesu, jak np. aktywne i pasywne podejście do społecznej odpowiedzialności organizacji czy też modele „*after profit obligation*” oraz „*before profit obligation*”⁸.

Wśród głównych obszarów społecznej odpowiedzialności współczesnego przedsiębiorstwa bankowego można wymienić m.in. prawa człowieka, warunki pracy, równość i różnorodność, ochronę środowiska naturalnego, zdrowie, ochronę konsumenta, rozwój ekonomiczny czy też etyczne zachowania biznesowe⁹. W tym miejscu należy zaznaczyć, jak duży nacisk w obszarze CSR kładziony jest obecnie na odpowiedzialność ekologiczną, zwana również odpowiedzialnością środowiskową. Tak też jest również w przypadku współczesnych banków. W tym przypadku owa odpowiedzialność środowiskowa przejawia się z jednej strony prowadzeniem wewnętrznej gospodarki uwzględniającej poszanowanie zasobów naturalnych, a z drugiej oferowaniem takich produktów bankowych, które nakierowane są na ochronę środowiska¹⁰.

Ponadto, również strategie społecznie odpowiedzialnego inwestowania odnoszą się obecnie na coraz szerszą skalę do instytucji kredytowych na współczesnych rynkach finansowych. Zatem inwestowanie społecznie odpowiedzialne wydaje się obecnie pewną alternatywą w stosunku do tradycyjnych form inwestowania, w szczególności w czasie ostatnich zawirowań na rynkach finanso-

⁶ www.odpowiedzialnybiznes.pl (lipiec 2013).

⁷ A. Jurkowska: Op. cit., s. 460.

⁸ Ibid.

⁹ D. Korenik: Op. cit., s. 201.

¹⁰ L. Dziawgo: *Zielony rynek finansowy. Ekologiczna ewolucja rynku finansowego*. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010.

wych¹¹. Pojawia się jednak pytanie, w jaki sposób zidentyfikować owe instytucje bankowe społecznie odpowiedzialne? Obecnie można już wskazać na pierwsze inicjatywy, których celem jest ocena organizacji pod względem realizacji idei CSR, zarówno w Polsce, jak i pozostałych krajach. W tym miejscu nie można pominąć dwóch kluczowych projektów. Jednym z nich jest pierwsze tego typu w Europie Środkowo-Wschodniej przedsięwzięcie, jakim jest projekt Respect Index umożliwiający wyłonienie spółek społecznie odpowiedzialnych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Jako kolejny należy wskazać na Ranking Odpowiedzialnych Firm przeprowadzany przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

2. Identyfikacja banków społecznie odpowiedzialnych

2.1. Respect Index w ocenie realizacji zadań z obszaru CSR

Celem wyłonienia spółek zaangażowanych w realizację idei społecznej odpowiedzialności biznesu został skonstruowany Respect Index. Projekt ten skierowany jest do polskich spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych, z wyłączeniem spółek z rynku New Connect, spółek zagranicznych, jak również tych, które znajdują się w dual listingu. Poddanie spółek badaniom wskaźnikiem Respect Index umożliwia wyłonienie spółek zarządzanych w sposób odpowiedzialny oraz zrównoważony¹². Dodatkowo zaznaczana jest atrakcyjność inwestowania tych spółek, która charakteryzowana jest przez m.in. poprzez poziom relacji inwestorskich, ład informacyjny czy też jakość raportowania. W ramach projektu Respect Index badania przeprowadzane są cyklicznie wśród polskich spółek notowanych na GPW, w tym również banków, a ich celem jest dokonywanie aktualizacji składu indeksu Respect. Zatem w skład Respect Index wchodzi każdorazowo wyłącznie te spółki, które działają zgodnie z najlepszymi standardami zarządzania w zakresie ładu korporacyjnego, ładu informacyjnego oraz relacji z inwestorami, jak również w obszarach: ekologicznym, pracowniczym i społecznym. Skład indeksu jest ustalany po uprzedniej weryfikacji stopnia spełnienia przyjętych kryteriów. Proces badania spółek obejmuje trzy główne etapy:

1. Etap I – podczas tego etapu wyłaniana jest grupa spółek o najwyższym stopniu płynności, a zatem takich, które znajdują się w portfelach indeksów: WIG20, mWIG40 oraz sWIG80.

¹¹ M. Czerwonka: *Inwestycje odpowiedzialne społecznie (SRI) – inwestowanie alternatywne*. „Finanse. Czasopismo Komitetu Nauk o Finansach PAN” 2011, nr 1 (4), s. 135.

¹² www.odpowiedzialni.gpw.pl (czerwiec 2013).

2. Etap II – w trakcie kolejnego etapu dokonywana jest ocena praktyk poszczególnych spółek w zakresie ładu korporacyjnego (*Corporate Governance*), ładu informacyjnego, relacji z inwestorami, jak również obszarze odpowiedzialności ekologicznej, społecznej i pracowniczej.

3. Etap III – ostatni etap dotyczy oceny dojrzałości spółek w zakresie społecznej odpowiedzialności. Ocena ta jest przeprowadzana na podstawie ankiet skierowanych do spółek, które następnie podlegają wnikliwej weryfikacji dokonywanej przez partnera projektu. Wyniki trzeciego etapu stanowią podstawę do utworzenia ostatecznej listy spółek, czyli uczestników Respect Index.

Warty uwagi jest fakt, iż zarówno w II jak i III etapie badania zwrócono szczególną uwagę na zagadnienia związane z ekologiczną odpowiedzialnością badanych spółek. Owa ekologiczna orientacja jest szczególnie widoczna podczas trzeciego etapu, albowiem pytania zawarte w ankiecie w sposób bezpośredni dotyczą aspektów związanych z ochroną środowiska naturalnego. W tabeli 1 przedstawiono te banki, które weszły w skład indeksu Respect Index w latach 2011-2012.

Tabela 1

Odpowiedzialny bank wg indeksu Respect Index (w latach 2011-2012)

2011	2012
Bank Handlowy w Warszawie	Bank Handlowy w Warszawie
Bank Millennium	Bank Millennium
BRE Bank	Bank BPH
BZ WBK	ING Bank Śląski
ING Bank Śląski	

Źródło: www.odpowiedzialni.gpw.pl (czerwiec 2013).

2.2. Rankingu Odpowiedzialnych Firm w doborze banków społecznie odpowiedzialnych

Kolejną możliwość wyłonienia banków społecznie odpowiedzialnych prowadzących działalność na polskim rynku usług finansowych stanowi obecnie Ranking Odpowiedzialnych Firm¹³. Ranking ten stanowi zestawienie największych spółek w Polsce, w tym również instytucji kredytowych, które oceniane są pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu (CSR). Publikowany jest przez „Dziennik Gazetę Prawną” pod patronatem Forum Odpowiedzialnego Biznesu, natomiast tworzony jest przez dra Bolesława Roka.

¹³ www.odpowiedzialnybiznes.pl (lipiec 2013).

Ankieta rozsyłana do firm jest modyfikowana corocznie, z uwzględnieniem zmian zachodzących na rynku, zwiększania się ilości firm z poszczególnych branż zaawansowanych w proces wdrażania rozwiązań z zakresu odpowiedzialności biznesu, a także uwag i sugestii wyrażanych przez uczestników poprzednich edycji. Poszczególnym odpowiedziom przypisana jest odpowiednia liczba punktów, w zależności od wagi pytania. W każdym obszarze można zdobyć maksymalnie 100 punktów. Waga przypisana poszczególnym obszarom jest jednakowa. Ankieta skierowana do przedsiębiorstw, na podstawie której przygotowywany jest Ranking Odpowiedzialnych Firm, składa się z 60 pytań w ramach pięciu obszarów CSR: odpowiedzialne przywództwo, komunikacja z interesariuszami, zaangażowanie społeczne, odpowiedzialne zarządzanie oraz innowacyjność społeczna, przy czym udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie oznacza uczestnictwo w Rankingu Odpowiedzialnych Firm. W tabeli 2 przedstawiono wykaz banków, które znalazły się w latach 2011-2012.

Tabela 2

Odpowiedzialny bank wg Rankingu Odpowiedzialnych Firm (w latach 2011-2012)

2011		2012	
Bank	Miejsce w rankingu	Bank	Miejsce w rankingu
ING Bank Śląski	14	ING Bank Śląski	6
Bank Zachodni WBK	24	Bank Citi Handlowy	12
Bank Citi Handlowy	26	Bank BPH	13
Bank BPH	29	Bank Zachodni WBK	23
BRE Bank	39	Bank BGŻ	24
Bank Gospodarstwa Krajowego	40	PKO Bank Polski	35
Bank Millenium	46	Bank Millenium	38
Kredyt Bank	48		
Bank Pekao	59		
Eurobank	62		

Źródło: www.odpowiedzialnybiznes.pl (lipiec 2013).

3. Rentowność aktywów i kapitału własnego banków w ocenie ich działalności

Wśród wskaźników rentowości banków można wskazać na: ROA – rentowności aktywów, ROE – rentowność kapitału własnego, ROS – rentowność obrotów, wskaźnik poziomu kosztów oraz PM, czyli marżę zysku¹⁴. Rentowność

¹⁴ K. Kochaniak: *Efektywność finansowa banków giełdowych*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010, s. 57.

aktywów (ROA), zliczana do podstawowych wskaźników rentowności banków komercyjnych, określana jest następującym równaniem¹⁵

$$ROA = \frac{\text{wynik finansowy}}{\text{aktywa}}$$

Następnie tak otrzymany wynik pomnożony przez 100 wskazuje procentową relację wypracowanego przez dany bank zysku oraz przeciętnego poziomu aktywów. Zatem pokazywana jest efektywność wykorzystania zasobów organizacji w tworzeniu wyniku finansowego. Kolejny istotny wskaźnik rentowności współczesnego banku, jakim jest rentowność kapitału własnego (ROE), umożliwia dokonanie oceny zdolności banku do powiększania kapitału własnego¹⁶

$$ROE = \frac{\text{wynik finansowy}}{\text{kapitał własny}}$$

Należy w tym miejscu wskazać, iż zakres ujmowania poszczególnych elementów kapitału banku w ramach kapitału własnego stanowi kwestię umowną. Najczęściej obejmuje on kapitał podstawowy wraz z pozycjami pomniejszającymi, kapitał zapasowy i rezerwy, kapitał z aktualizacji wyceny, jak również zysk lub stratę z lat ubiegłych. Ponadto należy wskazać, iż stopy zwrotu z kapitału własnego oraz z aktywów kształtują następujące relacje pomiędzy nimi:

- ROE > ROA – efektywne wykorzystanie kapitału własnego,
- ROE = ROA – oznacza taką samą rentowność kapitału własnego i aktywów,
- ROE < ROA – wówczas koszty z tytułu posiadanych zobowiązań są wyższe niż uzyskiwane przychody z tytułu ich inwestowania¹⁷.

Zarówno wartość wskaźnika zarówno ROE, jak i ROA nie posiada żadnego modelowe poziomu, lecz powinna być jak najwyższa i porównywana do wartości uzyskiwanych przez banki o podobnym charakterze¹⁸. Ponadto, współzależność pomiędzy powyższymi wskaźnikami stanowi pierwszy etap w analizie Du Ponta, opartej na dekompozycji wskaźników, w której zwrot na kapitale i ryzyko traktowane są jako czynniki kształtujące wyniki działalności banku¹⁹.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ K. Kochaniak: Op. cit., s. 58.

¹⁸ R. Kałużny: *Ocena i analiza sytuacji majątkowo-finansowej*. W: *Zarządzanie instytucjami...*, op. cit., s. 223-224.

¹⁹ M. Capiga: *Finanse banków*. Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2011, s. 274.

Wskaźniki ROE i ROA, jako jedne z głównych służących do oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej współczesnych instytucji kredytowych²⁰, zostaną wykorzystane do oceny rentowności banków społecznie odpowiedzialnych, co zostanie przedstawione w kolejnym rozdziale niniejszego artykułu.

4. Analiza wskaźników ROE i ROA w bankach społecznie odpowiedzialnych

W kontekście powyższych rozważań w tej części artykułu zostanie przeprowadzona analiza wskaźników rentowności banków społecznie odpowiedzialnych na tle sektora bankowego w Polsce. W tym celu, oprócz średnich wartości wskaźników ROA i ROE, obliczono również medianę (Me) oraz typowy obszar zmienności cechy (dla celów artykułu oznaczono go symbolem TOZC). TOZC wyznaczono zgodnie z podanym poniżej wzorem

$$Me - Q < TOZC < Me + Q$$

gdzie:

Q – odchylenie ćwiartkowe stanowiące połowę różnicy pomiędzy trzecim a pierwszym kwartylem

$$Q = \frac{Q3 - Q1}{2}$$

gdzie:

$Q1$ i $Q3$ – odpowiednio pierwszy i trzeci kwartył.

W tabeli 3 przedstawiono zbiorcze zestawienie analizowanych wskaźników, tj. ROE i ROA, dla banków wchodzących w skład indeksu Respect Index oraz Rankingu Odpowiedzialnych Firm w stosunku do sektora bankowego w latach 2011-2012.

²⁰ M. Capiga: Op. cit., s. 269-278, R. Kałużny: Op. cit., s. 223-224; K. Kochaniak: Op. cit., s. 56-62.

Tabela 3

Zbiorcze zestawienie wskaźników ROE i ROA w latach 2011-2012

		2011		2012	
		ROE (%)	ROA (%)	ROE (%)	ROA (%)
Sektor bankowy*	Średnia	12,90	1,15	12,06	1,23
	Min	2,10	0,19	0,20	0,02
	Max	28,30	2,81	34,60	4,25
	Me	12,05	1,06	10,30	1,01
	Q1	7,98	0,61	5,23	0,48
	Q3	16,85	1,75	16,75	1,96
	Q	4,44	0,57	5,76	0,74
	TOZC	7,61-16,49	0,49-1,63	4,54-16,06	0,27-1,75
Respect Index	Średnia	12,68	1,13	13,13	1,30
	Min	3,50	0,36	6,60	0,76
	Max	17,60	1,84	22,90	2,39
	Me	15,30	1,21	11,50	1,02
Ranking Odpowiedzialnych Firm	Średnia	10,94	1,00	13,77	1,40
	Min	3,50	0,01	4,70	0,37
	Max	17,60	2,07	22,90	2,39
	Me	9,45	0,91	13,40	1,12

* Według Rankingu 50 największych banków w Polsce (w odniesieniu do sprawności działania) według miesięcznika „Bank” 2011 i 2012.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych banków oraz Rankingu miesięcznika „Bank” 2012, 2013 (czerwiec).

Według danych Narodowego Banku Polskiego, w analizowanym okresie, tj. w latach 2011-2012, wartości wskaźnika ROA w polskim sektorze bankowym kształtowały się następująco: 2011 – 1,3% oraz 2012 – 1,2%, natomiast wskaźnika ROE: 2011 – 14,9% oraz 2012 – 13,2%²¹.

Analizując powyższe informacje można zauważyć, iż wartości średnie badanych wskaźników spółek wchodzących w skład Respect Index nieznacznie różnią się od średnich wartości otrzymanych dla sektora bankowego według rankingu miesięcznika „Bank” dla największych banków w Polsce ocenianych według sprawności ich działania.. Dla wskaźnika ROE różnica ta wyniosła odpowiednio w 2011 r. – 0,22 p.p. oraz 2012 – 1,07 p.p., natomiast dla wskaźnika ROA: 2011 – 0,02 p.p., 2012 – 0,07 p.p. W przypadku Rankingu Odpowiedzialnych firm odchylenia te były nieco większe i wyniosły odpowiednio dla wskaźnika ROE w 2011 r. 1,96 p.p. oraz w 2012 – 1,71 p.p., natomiast dla wskaźnika ROA: 2011 – 0,15 p.p. oraz w 2012 – 0,17 p.p.

Ponadto można zaobserwować, iż wartość mediany dla wybranych wskaźników w obu badaniach, zarówno Respect Index jaki Rankingu Odpowiedzialnych Firm, znajdują się w typowym obszarze zmienności cechy (TOZC) dla sek-

²¹ Raport o stabilności systemu finansowego. Narodowy Bank Polski, Departament Systemu Finansowego, Warszawa 2012.

tora bankowego. W obszarze tym znajdują się również średnie wartości wskaźników dla wybranych badań w latach 2011-2012. Ponadto, co istotne, wartości mediany, z wyłączeniem danych otrzymanych dla Rankingu Odpowiedzialnych Firm w 2011 r., są wyższe niż wartości mediany dla sektora bankowego. Jest to informacja pozytywna, albowiem nie istnieje optymalna wartość analizowanego wskaźnika. Im wyższa jego wartość, tym lepsza sytuacja finansowa danego banku.

Podsumowanie

Analizując obecny rynek usług finansowych można zaobserwować, iż zaangażowanie instytucji kredytowych w realizację idei CSR to już nie moda, ale konieczność wynikająca z uwarunkowań współczesnych gospodarek. Można stwierdzić, iż powrót do modelu rozwoju gospodarczego przed kryzysem, który oparty jest na nieograniczonym wzroście gospodarczym, bez uwzględniania kosztów środowiskowych i społecznych nie jest już możliwy. Badając podstawowe wskaźniki rentowności banków, jakimi są ROE i ROA, można stwierdzić, iż banki społecznie odpowiedzialne w porównaniu do sektora bankowego są instytucjami o dobrej sytuacji ekonomicznej. Są one instytucjami ekonomicznie efektywnymi. Świadczą o tym m.in. otrzymane wartości wskaźników rentowności aktywów oraz kapitału własnego w obu badaniach, zarówno dla Respect Index, jak i Rankingu Odpowiedzialnych Firm. Zaangażowanie w realizację idei społecznej odpowiedzialności biznesu nie wyklucza utrzymania stabilnej pozycji finansowej na konkurencyjnym rynku usług finansowych. Banki, które podejmują działania z obszaru CSR prowadzą efektywną politykę finansową, a owe działania nie implikują negatywnych czynników mogących osłabić rentowność tych instytucji finansowych. W kolejnych publikacjach planowana jest dalsza analiza ekonomicznej efektywności banków społecznie odpowiedzialnych.

Bibliografia

- Bywalec M.: *Podstawy funkcjonowania instytucji kredytowych*. W: *Zarządzanie instytucjami kredytowymi*. Red. A. Gospodarowicz, A. Nosowski. C.H. Beck, Warszawa 2012.
- Capiga M.: *Finanse banków*. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011.
- Czerwonka M.: *Inwestycje odpowiedzialne społecznie (SRI) – inwestowanie alternatywne*. „Finanse. Czasopismo Komitetu Nauk o Finansach PAN” 2011, nr 1 (4).
- Dziawgo L.: *Zielony rynek finansowy. Ekologiczna ewolucja rynku finansowego*. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010.

- Giagnocavo S., Gerez S., Sforzi J.: *Cooperative Banks Strategies for Social-economic Problem Solving: Supporting Social Enterprise and Local Development*. „Annals of Public and Cooperative Economics” 2012.
- Jurkowska A.: *Instytucje kredytowe jako organizacje społecznie odpowiedzialne*. W: *Zarządzanie instytucjami kredytowymi*. Red. A. Gospodarowicz, A. Nosowski. C.H. Beck, Warszawa 2012.
- Kałużny R.: *Ocena i analiza sytuacji majątkowo-finansowej*. W: *Zarządzanie instytucjami kredytowymi*. Red. A. Gospodarowicz, A. Nosowski. C.H. Beck, Warszawa 2012.
- Kochaniak K.: *Efektywność finansowa banków giełdowych*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.
- Korenik D.: *Odpowiedzialność banku komercyjnego. Próba syntezy*. Difin, Warszawa 2009.
- Ostasiewicz S., Rusnak Z., Siedlecka U.: *Statystyka. Elementy teorii i zadania*. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1998.
- Ranking 50 największych banków w Polsce*. „Bank” 2012, 2013 (czerwiec).
- Raport o stabilności systemu finansowego*. Narodowy Bank Polski, Departament Systemu Finansowego, Warszawa 2012.
- Rudnicka A.: *CSR – doskonalenie relacji społecznych w firmie*. Wolters Kluwer, Warszawa 2012.
- Zabawa J.: *Wskaźnik marż odsetkowej a współczynnik wypłacalności na przykładzie polskiego sektora bankowego*. W: *Annales Sectio H Oeconomica*. Red. J. Węclawski. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2011.
- www.odpowiedzialni.gpw.pl (czerwiec 2013).
- www.odpowiedzialnybiznes.pl (lipiec 2013).

ROA AND ROE OF SOCIALLY RESPONSIBLE BANKS

Summary

When analysing the current financial service market, it can be observed that the engagement of credit institutions in implementing the CSR idea is no longer a trend but a necessity arising from the considerations of contemporary economies. Examinations of the basic financial values of a bank, such as ROE and ROA, allows the conclusion that socially responsible banks are in a good economic situation in comparison to the entire banking sector. They are economically effective institutions. It is proved, among others, by the ratios values obtained in both analyses, both for the Respect Index and the Ranking Odpowiedzialnych Firm ranking list. Engagement in implementing the social corporate responsibility idea does not exclude the maintenance of a stable financial position on the competitive financial service market.